

Nr 358.

Godkänd av första kammaren den 16 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 16 juni 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 198.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 16 april 1917 avlåten proposition, nr 343, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels besluta de ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som framgå av det vid statsrådsprotokollet förgade förslag till kungörelse i ämnet (Bil. I);

dels ock medgiva,

att till driftingenjör, åt vilken uppdrages att tjänstgöra såsom driftchef vid statens vattenfallsverks ångkraftstation i Västerås, må, utöver honom såsom driftingenjör tillkommande avlöning, utbetalas särskilt arvode av 1,000 kronor;

att till maskinist av 2:a graden vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 av statens vattenfallsverks medel utgå tillfälligt lönetillägg med 120 kronor;

att avlöningen för kanalinspektoren av 1:a graden Gustaf Adolf Lundgren må från och med år 1918 beräknas, som om han vid sitt konstituerande till nuvarande befattning befordrats från en kanalinspektorsbefattning av 3:e graden och därvid innehaft högsta avlöning i sistnämnda befattning;

att distriktsingenjören Axel Verner Nordell må, därest han konstitueras till distriktsingenjör utom huvudstation, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid efter den 1 maj 1912, under vilken han på förordnande bestritt befattning av sistnämnda slag vid statens vattenfallsverk; samt

att maskinskötaren vid Trollhätte kanals ombyggnad Johan Julius Ekström må, därest han konstitueras till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid, som före konstituerandet förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos Trollhätte kanal- och vattenverk.

I vissa inom riksdagen väckta motioner har föreslagits en viss utvidgning och höjning av det tillfälliga lönetillägget utöver vad Eders Kungl. Maj:ts föreslagit.

De föreslagna ändringarna i avlöningsreglementet avse dels inrättande av två distriktsingenjörsbefattningar vid Älvkarleby kraftverk, dels ock uppförande å Trollhätte kanalverks stat av befattningsgrupperna driftverkmästare, reparationsmästare och montör ävensom ändring av den å samma stat uppförda kanalinspektorstjänsten vid Ström från befattning av 3:e graden till befattning av 2:a graden.

Mot de sålunda föreslagna ändringarna i avlöningsreglementet har riksdagen icke haft något att erinra.

Ej heller mot det föreslagna särskilda arvodet till driftchefen vid ångkraftstationen i Västerås har riksdagen funnit anledning till anmärkning.

Över de motioner, som med föranledande av Eders Kungl. Maj:ts förslag om tillfälligt lönetillägg till maskinister av 2:a graden väckts inom riksdagen, har vattenfallsstyrelsen, på därom av riksdagens vederbörande utskott framställd begäran, avgivit yttrande, vilket såsom bilaga finnes vidfogat nämnda utskotts utlåtande i ärendet.

Vattenfallsstyrelsen har i yttrandet på anförda skäl hemställt, att tillfälligt lönetillägg måtte beviljas enligt följande bestämmelser:

»Till nedan angivna tjänstemän vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 av statens vattenfallsverks medel utgå tillfälligt lönetillägg enligt nedanstående grunder:

För montör och maskinist av 2:a graden, åtnjutande fri bostad in natura, utgår det tillfälliga lönetillägget med 120 kronor.

För de övriga tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som åtnjuta fast avlöning enligt klasserna 19—23 och fri bostad in natura, utgår det tillfälliga lönetillägget enligt följande tabell:

Klass.	Fast avlöning.	Tillfälligt lönetillägg.
23	900 kr.	120 kr
22	960 »	110 »
21	1,020 »	100 »
20	1,140 »	80 »
19	1,260 »	60 »

För de tjänstemän av ovan angivna kategorier, som i stället för fri bostad in natura åtnjuta ersättning därför, utgår det tillfälliga lönetillägget med samma belopp, som enligt ovanstående skulle utgå, därest fri bostad in natura åtnjötes, ökat med lika många procent av nämnda belopp som vederbörande tjänstemans bostadsersättning utgör procent av den fasta avlöningen.»

Enligt sistberörda bestämmelser skulle det tillfälliga lönetillägget för befattningshavare med ersättning för bostad utgå med följande belopp, jämförda med de för tjänstemän med fri bostad in natura föreslagna belopp:

Lönetillägg för tjänstemän åtnjutande bostad in natura.	Lönetillägg för tjänsteman åtnjutande ersättning för bostad å ort, där denna ersättning utgår i procent av den fasta avlöningen			
	15 %.	20 %.	25 %.	30 %.
120.....	138	144	150	156
110.....	126.50	132	137.50	143
100.....	115	120	125	130
80.....	92	96	100	104
60.....	69	72	75	78

Med stöd av de för vattenfallsstyrelsens förslag anförda skäl har riksdagen funnit sig böra bevilja tillfälligt lönetillägg i enlighet med de av styrelsen förordade grunder.

Beträffande den föreslagna höjningen uti avlöningen åt kanalinspektören Lundgren har riksdagen, då 1915 års lönekommission icke haft något att däremot erinra samt rättvisa och billighet synes tala för den begärda höjningen, jämväl i denna del funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Vad angår förslaget om rätt för distriktsingenjören Nordell att enligt i propositionen angivna grunder för lönetur tillgodoräkna sig viss

vikariatstid, har riksdagen endast med stor tvekan ansett sig böra bifalla detsamma. Då riksdagen alltså icke velat motsätta sig förslaget, har detta berott på, att det under nu rådande extraordinära förhållanden syntts riksdagen nödvändigt att tillförsäkra statens vattenfallsverk möjlighet att i den skarpa konkurrensen bibehålla elektrotekniskt skolad och erfaren arbetskraft. Dock vill riksdagen med styrka betona, att ett beslut i av riksdagen nu angiven riktning icke får anses i någon mån vara av prejudicerande innebörd utan endast hava sin grund i de särskilda förhållanden.

Slutligen har riksdagen ansett sig jämväl böra bifalla förslaget om rätt för maskinskötaren Ekström att för uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig sin tjänstgöring vid Trollhätte kanal- och vattenverk.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen,

dels beslutat de ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som framgå av bifogade förslag till kungörelse i ämnet (bilaga I);

dels medgivit, att till driftingenjör, åt vilken uppdrages att tjänstgöra såsom driftchef vid statens vattenfallsverks ångkraftstation i Västerås, må, utöver honom såsom driftingenjör tillkommande avlöning, utbetalas särskilt arvode av 1,000 kronor;

dels beslutat, att till nedan angivna tjänstemän vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 av statens vattenfallsverks medel utgå tillfälligt lönetillägg enligt nedanstående grunder:

För montör och maskinist av 2:a graden, åtnjutande fri bostad in natura, utgår tillfälligt lönetillägg med 120 kronor.

För de övriga tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som åtnjuta fast avlöning enligt klasserna 19—23 och fri bostad in natura, utgår tillfälligt lönetillägg enligt följande tabell:

Klass.	Fast avlöning.	Tillfälligt lönetillägg.
	Kronor.	Kronor.
23	900	120
22	960	110
21	1,020	100
20	1,140	80
19	1,260	60

För de tjänstemän av ovan angivna kategorier, som i stället för fri bostad in natura åtnjuta ersättning därför, utgår tillfälligt lönetillägg

med samma belopp, som enligt ovanstående skulle utgå, därest fri bostad in natura åtnjötes, ökat med lika många procent av nämnda belopp som vederbörande tjänstemans bostadsersättning utgör procent av den fasta avlöningen.

dels ock medgivit,

att avlöningen för kanalinspektoren av 1:a graden Gustaf Adolf Lundgren må från och med år 1918 beräknas, som om han vid sitt konstituerande till nuvarande befattning befordrats från en kanalinspektorsbefattning av 3:e graden och därvid innehaft högsta avlöning i sistnämnda befattning;

att distriktsingenjören Axel Verner Nordell må, därest han konstitueras till distriktsingenjör utom huvudstation, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid efter den 1 maj 1912, under vilken han på förordnande bestritt befattning av sistnämnda slag vid statens vattenfallsverk; samt

att maskinskötaren vid Trollhätte kanals ombyggnad Johan Julius Ekström må, därest han konstitueras till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid, som före konstituerandet förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos Trollhätte kanal- och vattenverk.

Stockholm den 16 juni 1917.

Med undersåtlig vördnad.

Bilaga I.

Förslag

till

kungörelse angående ändrad lydelse av §§ 3, 4 och 19 i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk den 29 augusti 1913 samt den vid samma avlöningsreglemente fogade avlöningstabellen.

§ 3.

Den fasta avlöningen utgår till nedannämnda tjänstemän enligt följande reglering:

	Klass.	Lägsta avlönning. Kronor.	Klass.	Högsta avlönning. Kronor.
Trollhätte kanalverk.				
Överingenjör	3	6,000	1	7,000
Kanalingenjör	7	4,200	4	5,500
Kanalinspektör av 1:a graden	9	3,400	6	4,600
» » 2:a »	10	3,000	7	4,200
Driftverkmästare	12	2,400	9	3,400
Bokhållare av 1:a graden	13	2,100	10	3,000
» » 2:a »	15	1,800	11	2,700
Reparationsmästare	16	1,650	12	2,400
Förman av 1:a graden	18	1,380	14	1,950
Montör	19	1,260	15	1,800
Kontorsskrivare, kvinnlig	20	1,140	16	1,650
Förman av 2:a graden	20	1,140	16	1,650
Förman av 3:e graden	21	1,020	17	1,500
Maskinskötare	22	960	18	1,380
Vakt	23	900	19	1,260
Trollhätte kraftverk.				

Trollhätte räkenskapsavdelning.				

Södertälje kanalverk.				

Porjus och Älvkarleby kraftverk.				

§ 4.

Antalet av nedanstående befattningar utgör:

Överingenjörer	2
Kontorschefer	1
Överingenjörssassistent	1
Driftingenjörer	4
Distriktsingenjörer	6
Kanalingenjör	1
Kanalinspektörer av 1:a graden	2
» » 2:a »	2
Kontrollör	1
Kassör	1
Revisor och kontrollinspektör	1

Antalet övriga i § 3 omnämnda befattningar bestämmas för varje år av Kungl. Maj:t.

§ 19.

1:o. Överingenjör — — — — pension.

2:o. För övriga tjänstemän vid statens vattenfallsverk skall i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat.

För dessa övriga tjänstemän skall pensionsunderlag beräknas till följande belopp:

4,800 kronor för överingenjör vid Trollhätte kanalverk,

4,200 kronor för överingenjörsassistent, driftingenjör, distriktsingenjör utom huvudstation och kontorschef,

4,000 kronor för kanalingenjör och distriktsingenjör vid huvudstation,

3,300 kronor för kanalinspektör av 1:a graden,

3,000 kronor för kanalinspektör av 2:a graden, kontrollör, kassör samt revisor och kontrollinspektör,

2,000 kronor för driftverkmästare, instrumentmakare och bokhållare av 1:a graden,

1,800 kronor för bokhållare av 2:a graden, övermontör, stationsmästare, reparationsmästare och maskinist av 1:a graden,

1,200 kronor för förman av 1:a och 2:a graden, montör, maskinist av 2:a graden och kontorsskrivare,

1,000 kronor för förman av 3:e graden samt

900 kronor för maskinskötare och vakt.

Denna kungörelse skall träda i kraft den 1 januari 1918.

Tjänsteman, vilken vid 1918 års ingång tillträder genom denna kungörelse nyinrättad tjänst vid Trollhätte kanalverk, äger att, i fråga om den avlöning han vid 1918 års ingång skall erhålla och därefter skeende uppflyttning i högre avlöningsklass, tillgodoräkna sig den tid, som dessförinnan förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos statens vattenfallsverk eller Trollhätte kanal- och vattenverk.

Bilaga II.

Till KONUNGEN.

Enligt ämbetsskrivelse från civildepartementet av den 25 innevarande maj har Eders Kungl. Maj:t, på begäran av riksdagens statsutskott, anbefallt vattenfallsstyrelsen att skyndsamt avgiva underdånigt yttrande över dels den inom andra kammaren av herr Johansson i Trollhättan m. fl. väckta motionen nr 493, dels den inom första kammaren av herr Söderberg väckta motionen nr 161, vilka motioner framlagts i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 343 till innevarande riksdag angående vissa ändringar i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m. Till åttlydnad härav får vattenfallsstyrelsen i underdånighet anföra följande.

Uti den förstnämnda motionen föreslås, att till montör, maskinist av 2:dra graden och vakt vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 utgå tillfälligt lönetillägg med 180 kronor. Uti den sistnämnda motionen föreslås, att till de tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som erhålla avlöning enligt klasserna 17—23, må under vartdera av åren 1917 och 1918 utgå tillfälliga lönetillägg med belopp, varierande från 110 till 180 kronor. Detta sistnämnda innebär, att tillfälligt lönetillägg jämväl skulle tillkomma förmän av 1:a och 2:a graden samt kvinnliga kontorsskrivare, dock endast i en del dithörande avlöningsklasser, ävensom förmän av 3:e graden och maskinskötare i alla avlöningsklasser.

Vad beträffar montörer, maskinister av 2:a graden och vakter, så har vattenfallsstyrelsen i underdånig skrivelse den 17 sistlidna februari på anförda skäl hemställt om avlöningsförhöjning åt nämnda befattningshavare. Uti nådiga propositionen nr 343 till innevarande riksdag har Eders Kungl. Maj:t dock föreslagit tillfälligt lönetillägg av 120 kronor allenast till maskinister av 2:a graden. Vattenfallsstyrelsen kan emellertid vitsorda, att höjning av avlöningen jämväl för montörer och vakter är synnerligen av behovet påkallad. Till stöd härför tillåter sig vattenfallsstyrelsen dels åberopa vad som därom anförts i styrelsens nyssnämnda underdåniga skrivelse den 17 sistlidna februari och i förenämnda motion nr 493, dels ytterligare anföra följande.

Jämväl beträffande montörerna gäller, att det visat sig hart när omöjligt att med nuvarande avlöningar till dessa befattningar förvärva innehavare med erforderliga kvalifikationer, och än mer att man riskerar att icke kunna behålla i tjänst de kompetenta befattningshavare, som man lyckats anställa. Även montörsbefattningarnas besättande med lämpliga innehavare är av vikt för kraftverksdriftens behöriga gång, då montörerna antingen hava att svara för att ledningsnätet är i ordning eller såsom ställföreträdare för stationsmästarna äro ansvariga för vederbörande understationers drift. Härtill kommer det avsevärda övertidsarbete, som måste fordras av montörspersonalen. Ett lämpligt avvägt lönetillägg för montörerna kan icke sägas förgripa den gemensamma löneregleringen för kommunikationsverken, då det icke vid de övriga verken finnes några befattningar, som äro fullt jämförliga med ifrågavarande montörsbefattningar.

Även beträffande vaktbefattningarna hava rekryteringssvårigheter yppat sig. Av bifogade tablå, å vilken avlöningsförmånerna för vissa befattningar vid statens järnvägar och vattenfallsverk finnas sammanställda, framgår, att ett måttligt lönetillägg kan beviljas vakterna vid vattenfallsverket, utan att deras sammanlagda avlöningsförmåner därigenom skulle överstiga sammanlagda avlöningen för banvakterna vid statens järnvägar.

Vattenfallsstyrelsen får således på det livligaste tillstyrka, att tillfälliga lönetillägg beviljas jämväl montörer och vakter vid statens vattenfallsverk. Styrelsen skulle vidare gärna se, att även övriga lägst avlönade befattningshavare vid vattenfallsverket erhålla tillfälliga lönetillägg. Dock synes det icke lämpligt, att ifrågavarande lönetillägg utgå med fullt så höga belopp och i fullt så stor omfattning, som föreslagits i motionerna. De i motionerna föreslagna lönetilläggen skulle nämligen medföra, dels att i vissa fall det inbördes förhållandet mellan tjänsterna vid statens vattenfallsverk bleve i allt för hög grad rubbat, dels att befattningshavare vid statens vattenfallsverk skulle i vissa fall erhålla större sammanlagd avlöning än jämförliga befattningshavare vid statens järnvägar. Vattenfallsstyrelsen tillåter sig att i sistnämnda hänseende hänvisa till ovannämnda jämförande tablå över avlöningsförmånerna för vissa befattningar vid statens järnvägar och vattenfallsverk. Styrelsen har härvid för närvarande ansett sig kunna jämföra förmånen av 1:a och 2:a graden vid statens vattenfallsverk med de personalgrupper vid statens järnvägar, till vilka bland andra hänföras banmästare av 1:a respektive 2:a klass, men har styrelsen därmed icke velat intaga bestämd ställning till frågan, huruvida nämnda personalgrupper böra vid den de-

finitiva löneregleringen för kommunikationsverken jämföras med varandra.

De nyssnämnda olägenheter, som äro förenade med de i motionerna framställda förslagen, böra givetvis om möjligt undvikas, särskilt med hänsyn till det nu pågående arbetet för åstadkommande av gemensamma avlöningsbestämmelser för kommunikationsverken, såsom även i annat sammanhang framhållits av 1915 års avlöningskommission. Efter jämförelse mellan avlöningsbeloppen för ifrågavarande och jämförliga befattningar vid statens vattenfallsverk och statens järnvägar har vattenfallsstyrelsen emellertid funnit, att nämnda olägenheter kunna anses undanröjda, därest tillfälliga lönetillägg beviljas enligt följande bestämmelser:

»Till nedan angivna tjänstemän vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 av statens vattenfallsverks medel utgå tillfälligt lönetillägg enligt nedanstående grunder:

För montör och maskinist av 2:a graden, åtnjutande fri bostad in natura, utgår det tillfälliga lönetillägget med 120 kronor.

För de övriga tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som åtnjuta fast avlöning enligt klasserna 19—23 och fri bostad in natura, utgår det tillfälliga lönetillägget enligt följande tabell:

Klass.	Fast avlöning.	Tillfälligt lönetillägg.
	Kronor.	Kronor.
23	900	120
22	960	110
21	1,020	100
20	1,140	80
19	1,260	60

För de tjänstemän av ovan angivna kategorier, som i stället för fri bostad in natura åtnjuta ersättning därför, utgår det tillfälliga lönetillägget med samma belopp, som enligt ovanstående skulle utgå, därest fri bostad in natura åtnjöttes, ökat med lika många procent av nämnda belopp som vederbörande tjänstemans bostadsersättning utgör procent av den fasta avlöningen».

Vattenfallsstyrelsen vågar i detta sammanhang erinra därom, att de tillfälliga lönetillägg, som enligt beslut av innevarande års riksdag beviljats viss personal vid statens järnvägar, utgå med högre belopp för de tjänstemän, som åtnjuta ersättning för bostad, än för dem som åtnjuta fri bostad in natura.

Vattenfallsstyrelsen får sålunda i underdånighet tillstyrka, att tillfälliga lönetillägg beviljas viss personal vid statens vattenfallsverk i enlighet med nyss angivna grunder.

Underdånigst.

F. VILH. HANSEN.

Axel Jacobson.

Stockholm den 29 maj 1917.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Axel Stedt.

Jämförande

öfver avlöningsbeloppen för vissa befattningshavare
(Beträffande manliga befattningshavare förutsättes, att

	Begynneavlöning		Slutavlöning.		
	å billigaste ort.	å dyraste ort.	å billigaste ort.	å dyraste ort.	
Statens vattenfallsverk.					
Förman av 1:a graden:					
Fast avlöning	1,380	—	1,380	—	—
Dyrortstillägg	—	—	207	—	50
Summa	1,380	—	1,587	—	50
Förman av 2:a graden:					
Fast avlöning	1,140	—	1,140	—	—
Dyrortstillägg	—	—	171	—	50
Summa	1,140	—	1,311	—	50
Kvinnlig kontorsskrivare:					
Fast avlöning	1,140	—	1,140	—	—
Bostadsersättning	171	—	342	—	50
Dyrortstillägg	—	—	171	—	50
Summa	1,311	—	1,653	—	50
Vakt:					
Fast avlöning	900	—	900	—	—
Dyrortstillägg	—	—	135	—	—
Summa	900	—	1,035	—	—

tablå

vid statens vattenfallsverk och statens järnvägar.

vederbörande åtnjuta fri bostad in natura samt fri beklädnad.)

	Begynneelseavlönning		Slutavlönning	
	å billigaste ort.	å dyraste ort.	å billigaste ort.	å dyraste ort.
Statens järnvägar.				
Banmästare av 1:a kl. m. fl.:				
Arvode	1,200	1,200	1,800	1,800
Dyrortstillägg	—	100	—	—
Tillfälligt lönetillägg	190	228	170	204
Summa	1,390	1,528	1,970	2,004
Banmästare av 2:a kl. m. fl.:				
Arvode	1,020	1,020	1,500	1,500
Dyrortstillägg	—	100	—	100
Tillfälligt lönetillägg	270	324	170	204
Summa	1,290	1,444	1,670	1,804
Kvinnlig kontorsskrivare:				
Arvode	1,080	1,080	1,800	1,800
Bostadsersättning	216	432	360	500
Tillfälligt lönetillägg	200	240	100	120
Summa	1,496	1,752	2,260	2,420
Banvakt m. fl.:				
Arvode	840	840	1,140	1,140
Dyrortstillägg	—	100	—	100
Tillfälligt lönetillägg	270	324	230	276
Summa	1,110	1,264	1,370	1,516